

[P. M. Dam.]

på den nordiske sprogstamme, indenfor hvilken rigsnorsk, nynorsk og svensk ligger. Og islandsk ligger det færøske sprog så nær, at det kan færingerne med kun ringe besvær læse og forstå i tale. Udover de nordiske sprog ønsker man at tilegne sig kendskab til et verdenssprog, f. eks. engelsk. Den samme trang til at lære flere sprog, som gør sig gældende for de 30 000 færingere, må i endnu højere grad gøre sig gældende for de ca. 24 000 grønlændere. Jeg er klar over, at grønlænderne med hensyn til at lære de nordiske sprog ikke er så heldigt placeret som færingerne. Der er nemlig slet intet slægtskab mellem det grønlandske sprog og de skandinaviske eller andre europæiske sprog.

Men af erfaring ved jeg, at det overhovedet ikke volder børnene noget besvær at lære to sprog, bare man begynder tidligt. Jeg ønsker at sige dette og nærmere uddybe det, da jeg ved, at der hersker ikke så lidt uklarhed på dette område ikke bare imellem ikke-skolefolk, men også mellem skolefolk.

Jeg er skolelærer, far til 4 børn og har som sådan ikke bare teoretisk, men også i det praktiske liv haft lejlighed til at analysere og trænge ind i spørgsmålet. Min konklusion er den, at menneskenes evne til at lære sprog er allerstørst i barnealderen og formindskes efterhånden, som man kommer op i årene. Jeg har oplevet, at et af mine børn kom til Danmark 5½ år gammelt. Det opholdt sig hernede i 6 måneder. Da det kom hjem til Færøerne, talte det lige så godt københavnsk som en københavner. Det havde lært det uden det allermindste besvær. Efter at have oplevet denne strålende demonstration af et barns evne til at lære sprog har jeg som lærer praktiseret og hævdet, at vil man lære flere sprog, skal man begynde straks, jo før desto bedre. Jo længere man venter, des sværere bliver sprogtilegnelsen. Jeg forstår derfor så godt, at man i Grønland ønsker at lære sprog og ønsker straks at begynde på det.

Man er fra grønlandsk og dansk side blevet enig om formuleringen af § 10 i skoleloven. Jeg finder derfor ingen anledning til at fremkomme med et ændringsforslag. Men med de erfaringer, man har gjort på Færøerne, i erindring kan jeg ved denne lejlighed ikke tilbageholde den bemærkning, at man efter min mening ville være i fuldt så god overensstemmelse med de undervisningsmæssige og pædagogiske krav, hvis man, ligesom man har gjort på Færøerne, sløjfede de nærmere bestemmelser om, hvilket sprog man skal bruge som undervisningssprog, og nøjedes med at overlade det til læreren,

hvordan han skal undervise, men på den anden side meget klart præciserede skolens sproglige mål, som det må påhvile læreren at hjælpe børnene til at nå.

Det foreliggende forslag bebuder en ny tid for Grønland. Man forlader isolationen, beskyttelsespolitikken og går over til en for grønlænderne helt ny livsform. Der er nu for grønlænderne ved at ske det, som skete for færingerne, dengang monopolhandelen blev afløst af frihandelen.

Men der er dog den forskel, og den vejer tungt og er i afgjort favør for grønlænderne, at medens man for det færøske erhvervs- og handelsliv overlod den nye tilstand til et tilfældigt privatinitiativ, møder man nu fra statens side med en vældig fremtidsplan og efter forholdene overvældende investeringsmidler til afløsning af de herskende tilstande. Dette skulle borge grønlænderne for, at de ikke kommer ind i en død periode, men straks bliver i stand til at gå ind i et formelig gigantisk opbygningsarbejde, der kommer hele den grønlandske befolkning og ikke bare nogle enkelte spekulanter til gode. Det tiltaler mig meget. Færingernes levemåde og erhvervsliv ligner ikke så lidt grønlændernes. Jeg tror derfor, at de bedste forudsætninger er tilstede for et frugtbart samarbejde mellem færingerne, grønlænderne og danskerne. Færingerne er rede til dette samarbejde, og det har glædet mig at mærke, at man blandt grønlænderne i stadig højere grad erkender, at det vil være til de to små nationers gavn, at et sådant samarbejde etableres.

Det er jo bekendt, at færingerne har de allerstørste erhvervsinteresser i Grønland, og der findes derfor næppe nogen nation, der i højere grad end færingerne interesserer sig for, hvad der er ved at ske i Grønland i disse dage. Det er snart mange år siden færingerne med deres små kuttere sejlede til Grønland for at fange torsk med håndline. Det skete ofte, at de stødte panden imod de lukkede porte deroppe, og da den form for fiskeriet, de drev, af alle verdens fiskerinationer er anerkendt som fuldstændig uskadelig for fiskebestanden, er det menneskeligt og særlig i betragtning af, at de var kommet den lange vej bare for at få det allernødtørftigste til livets ophold, forståeligt, at der opstod misforståelser, som ikke kunne undgå at skabe en vis bitterhed. Men det er nu mit håb og mit inderligste ønske, at den nye ordning af de grønlandske forhold ikke bare vil fjerne denne bitterhed, men blive en meget kraftigt virkende faktor i bestræbelserne for at skabe et venskabeligt og hjerteligt forhold mellem de tre enheder